

KÖYLERİN MAHALLEYE DÖNÜŞTÜRÜLMESİNİN KIRSAL ALANLARA YANSIMASI: TARSUS KIRSAL MAHALLELERİ ÖRNEĞİ*

Gökhan KARAYÜNLÜ**

Öz

6360 Sayılı Kanun'un 2014 yılında uygulanmaya başlanmasıyla birlikte büyükşehir belediyeleri, coğrafi olarak zorlu şartlara sahip ve kente uzak mesafelerdeki eski köy yeni mahallelere hizmet götürmeye başlamıştır. Kentlerde bulunan mahalleler ile kırsal mahallerin ihtiyaç duyduğu hizmetler birbirinden tamamen farklıdır. Kentli bakış açısıyla kırsal mahallelerde hizmet sunulması, kırsal mahallerin uzak mesafede bulunmasının ve az nüfuslu olmasının, belediye yöneticilerinde oluşturduğu mali ve siyasi umursamazlık, kırsal mahallelere yeterli hizmet gelmemesini ve gelen hizmetin de kalitesinin düşük olmasına neden olabilmektedir. Kanun'un uygulanmaya başlanmasıyla, kırsal mahallelere yönelik yeterli hizmetin sağlanıp sağlanmadığının araştırılması önem arz etmiştir. Bu çalışmada Mersin İli Tarsus ilçesinin kırsal mahalleleri araştırma sahasını oluşturmakta olup, kanunla tüzel kişilikleri kaldırılan köylere yeterli, verimli ve ihtiyaç duyulan hizmetlerin getirilip getirilmediğinin, eski köy ve yeni kırsal mahalle arasındaki her bakımdan oluşan farklılıkların ve bunun

* Bu araştırma, Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler, Bilimsel Araştırma Etik Kurulundan alınan 11.11.2021 tarihli ve 12/11/2021-E.107805 sayılı izinle yürütülmüştür.

** Dr., Mersin Üniversitesi, Misafir Öğretim Gör., gokhankarayunlu@hotmail.com,
Mersin/Türkiye.

yansımalarının tespit edilebilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada 5’li likert ölçeğinde hazırlanan anket yöntemi kullanılmıştır. Anket sonucunda elde edilen veriler, SPSS (versiyon 22.0) istatistik programı aracılığıyla frekans analizi yapılarak yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarsus, Kırsal Mahalle, 6360 Sayılı Kanun, Belediyeler.

THE REFLECTION OF THE TRANSFORMATION OF VILLAGES INTO NEIGHBORHOODS ON RURAL AREAS: THE EXAMPLE OF TARSUS RURAL NEIGHBORHOODS

Abstract

With the implementation of Law No. 6360 in 2014, metropolitan municipalities began providing services to older villages and newer neighborhoods, which are geographically challenging and far from the city. The services needed in urban neighborhoods differ significantly from those in rural areas. From an urban perspective, the provision of services in rural neighborhoods, coupled with the remoteness and low population of rural areas and the financial and political indifference engendered by municipal administrators, can lead to inadequate service delivery and poor quality. With the implementation of the law, it became crucial to investigate whether adequate services were being provided to rural neighborhoods. This study, conducted in the rural neighborhoods of Tarsus, Mersin Province, constitutes the research area. The aim of this study was to determine whether adequate, efficient, and needed services were being provided to villages whose legal entities were abolished by the law, and to determine the differences between the older villages and the newer rural neighborhoods in all respects and their implications. A survey method was used in the study, designed on a 5-point Likert scale. The data obtained because of the survey were interpreted by performing frequency analysis through SPSS (version 22.0) statistical program.

Keywords: Tarsus, Rural District, Law No. 6360, Municipalities.

1. GİRİŞ

6360 Sayılı *On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*, 2014 yılında yürürlüğe girerek büyükşehir belediyeleri ve yerel yönetimlerde köklü değişiklikler getirmiştir. Kanun, büyüyen kentlerin ihtiyaçlarını karşılamak, ölçek ekonomilerinden yararlanmak ve yönetsel dağınıklığı gidermek amacıyla hazırlanmıştır. Makineli tarıma geçişten itibaren hızlanan kırsaldan kente göç, artan nüfus yoğunluğu, hizmet yetersizliği ve personel eksikliği gibi sorunlar, özellikle büyükşehir belediyelerinde reform ihtiyacını doğurmuştur.

Türkiye’de büyükşehir belediyelerinin gelişimi, 1960-1982 “Arayış”, 1984-2004 “Kuruluş”, 2004-2008 “Genişletme”, 2008-2012 “Bütünleştirme” ve 2012’den itibaren “Alansal Bütünleştirme” dönemleri şeklinde sınıflandırılmaktadır (Arıkboğa, 2013: 52). 6360 Sayılı Kanun ile tüm yetkiler büyükşehir belediyelerine devredilmiş, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları kurulmuş ve bu durum yerelde merkezileşme eleştirilerini beraberinde getirmiştir (Belli ve Aydın, 2017: 401). İl mülki sınırının hizmet sınırı olarak belirlenmesi, kırsal mahallelere eşit hizmet götürme yükümlülüğünü getirmiştir. Ancak, uzak kırsal bölgelerde hizmet maliyetlerinin yüksekliği, personel yetersizliği ve ihtiyaç tespitindeki zorluklar dezavantaj olarak ortaya çıkmıştır.

Kanun ile köyler, kendi kendine yeten yerel birimlerken mahalle statüsüne dönüştürülmüş, bu da yeni ekonomik yükümlülükler doğurmuştur. Farklı illerde yapılan değerlendirmelerde; Van’da altyapı ve işsizlik sorunlarının çözümü (İzci ve Turan, 2013: 150), Şanlıurfa’da GAP sonrası sanayileşme ve sosyo-kültürel değişim (Karasu, 2014: 188-191), Tekirdağ’da göç artışı (Özyavuz ve Şişman, 2014: 212), Trabzon’da siyasi güçlenme (Çolak, 2017: 317), Kahramanmaraş ve Hatay’da coğrafi zorluklar (Gürbüz vd., 2014: 130; Adıgüzel ve Tek, 2014: 97) ve

Balıkesir’de mesafe nedeniyle hizmet zorlukları (Daşçı, 2016: 168-169) dile getirilmiştir.

2020’de 5216 Sayılı Kanun’a eklenen 3. madde ile kırsal mahalleler, çevre, temizlik, emlak vergisi, su ve atık su ücretleri gibi mali yükümlülüklerden 31.12.2025’e kadar muaf tutulmuştur. Mersin/Tarsus’ta eski köy ve yeni kırsal mahallelerde yapılan saha çalışmasında, kanun öncesi ve sonrası hizmet sunumu sosyal ve ekonomik yönleriyle karşılaştırılmış; SPSS (22.0) ile yapılan frekans analizleri, hizmetlerin etkinliği ve verimliliğine dair bulgular sunmuştur.

Sonuç olarak, 6360 Sayılı Kanun’un uygulanması, kırsal alanlarda yerel hizmetlerin sunumunda köklü değişiklikler yaratmış; merkezi yönetim ile yerel yönetim arasındaki yetki dengesi tartışmalarını artırmış; ölçek ekonomilerinde avantajlar sağlarken kırsal hizmet maliyetleri, personel yetersizliği ve yerel ihtiyaç farklılıkları gibi sorunları beraberinde getirmiştir. Elde edilen veriler, sistemin iyileştirilmesine yönelik politika geliştirme süreçlerine katkı sağlayabilecek niteliktedir.

2. KÖY

Mahalli idare sistemi içerisinde en küçük yönetim birimi olan köyler; kendine ait malvarlığı, yürütme organı, meclisi, yaptırım ve vergi toplama yetkisine sahip, tarımsal üretim ve hayvancılıkla geçinen, dayanışma kültürünün güçlü olduğu yerleşimlerdir. Osmanlı döneminde 1864 Vilayet Nizamnamesi, 1876 Bucakların Yönetimine İlişkin Tüzük ve 1913 İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanunları ile varlığını sürdüren köyler, 1924 tarihli Köy Kanunu ile nüfusu iki binden az olan, tüzel kişiliğe sahip yerel yönetimler olarak tanımlanmıştır.

2012’de çıkarılan 6360 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile büyükşehir olan illerde köyler mahalleye dönüştürülmüş, bu değişikliğin ölçek ekonomilerinden

yararlanmak ve yönetsel dağınıklığı gidermek amacıyla yapıldığı belirtilmiştir. Ancak uygulamada, kırsal mahallelerde görev ve yetki dağılımının netleştirilmesi, yeterli ödenek tahsisi, temsil sorunları, tarım ve hayvancılıkta yaşanan aksaklıklar, belediyelerin artan ekonomik yükü ve mahallelerin farklı hizmet ihtiyaçları (Akduman ve Alıcı, 2024: 96; Kılıç ve İpek, 2022: 10) gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Köy isminin korunarak tüzel kişiliğın yeniden verilmesi, ancak mahalle olarak büyükşehir belediyesine bağı kalınması önerilmiştir (Demirkaya ve Koç, 2017: 146).

Kanun, küresel ölçekte benimsenen yerelleşme ve demokratik katılım anlayışının aksine, yetkileri büyükşehir belediyelerinde toplayarak merkezileşmeye neden olmaktadır (Erat, 2016: 96). Mera, çayır, tarla gibi ortak kullanım alanlarının korunması, imar planlarının hayvancılığa zarar vermeyecek biçimde düzenlenmesi, tapu sorunlarının çözülmesi (Ayyıldız vd., 2016: 284) ve köylerin kapatılmasının Anayasa değışikliği ile yapılması gerektiğı belirtilmiştir (Gözler, 2013: 5-6).

Mülki sınırların büyükşehir hizmet sınırına dönüşmesiyle kırsal alanlar kent sınırlarına dahil olmuş; göçün önlenmesi için yaşamı kolaylaştıracak projelerin hazırlanması gerektiğı vurgulanmıştır (Göçer, 2016: 50). Kanun, merkezi otoritenin denetim yetkisini güçlendirmiş, yerel demokrasiyi zayıflatmıştır (Gözüaçık, 2014: 164). Kanunların hazırlanmasında denetim ve demokrasi arasında denge sağlanması, kırsal kalkınma projelerinin planlanmasında büyükşehir belediyesi birimlerinin sürece dahil edilmesi (Namlı, 2019: 134) önerilmektedir.

Uygulamanın üzerinden yıllar geçmesine rağmen temel belediye hizmetlerinde pozitif etkiler sınırlı kalmış, muhtarların değıerlendirmelerinde coğrafi zorluklar ve siyasi yaklaşımlar öne çıkmıştır (Şabu, 2021: 173). Sonuç olarak, 6360 Sayılı Kanun'un uygulanması kırsal yönetim yapısında köklü değışiklikler yaratmış, bazı

avantajlar sağlasa da hizmet etkinliği, yerel temsil ve kırsal kalkınma açısından tartışmaları beraberinde getirmiştir.

3. KIRSAL MAHALLE

6360 Sayılı *On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun* ile 30 büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan köylerin tüzel kişilikleri kaldırılarak mahalle statüsüne dönüştürülmüştür. Tarım arazileri, meralar ve otlakların bulunduğu; geçimini tarım ve hayvancılıktan sağlayan; sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan bütünleşmiş yapıya sahip köyler, resmi ilişkilerin hâkim olduğu kentsel mahallelerle aynı statüye getirilmiştir. Bu durum, sosyal, toplumsal ve siyasal açıdan farklı iki mahalli idare biriminin aynı çerçevede değerlendirilmesine yol açarak çeşitli sorunları beraberinde getirmiştir. Ortaya çıkan bu sorunların giderilmesi amacıyla, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na ek madde getirilmiş ve 15 Nisan 2021 tarihli *Kırsal Mahalle ve Kırsal Yerleşik Alan Yönetmeliği* yürürlüğe konmuştur.

Kanun sonrası mahalleye dönüşen kırsal alanlarda halk, büyükşehir ve ilçe belediyelerinin hizmetlerinden kısmen memnun olmakla birlikte beklentiler tam olarak karşılanmamıştır. Kent merkezinden uzak olma, kente aidiyet eksikliği, tarımsal üretime yeterli desteğin verilmemesi ve kırsal kesime ek ekonomik yükümlülükler getirilmesi, kanunun gözden geçirilmesi gereken olumsuz yönleri arasında yer almaktadır (Yılmaz, 2023: 85). Kanunun amacı belediye hizmetlerinin etkinliğini, verimliliğini ve kalitesini artırmak olsa da, yerel karar alma süreçlerinde yöre halkının görüşlerinin alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Ayrıca, köyden mahalleye dönüşümle birlikte yetkileri azalan muhtarların, belediye meclislerine ve karar alma mekanizmalarına dâhil edilerek etkinliklerinin artırılması önerilmektedir (Koç, 2018: 253).

Literatür taraması, 2014'ten itibaren uygulanan kanunun sosyal, ekonomik ve psikolojik etkiler yarattığını göstermektedir. Kent merkezinden uzak kırsal mahalleler, belediyelerin hizmet götürme anlayışına göre şekillenen hizmet bekleyen alanlar haline gelmiştir. Kendi malvarlığı ve tüzel kişiliği bulunan köylerin, yerel ihtiyaçları etkin belirleme ve karşılama yeteneği ortadan kalkmıştır. Kanun, büyük ölçekli projelerin kırsal alanlarda uygulanmasında avantaj sağlasa da, kentli bakış açısıyla kırsal hizmet sunumunda verimlilik sorunları ortaya çıkabilmektedir. Araştırmalar, kanunun etkilerinin büyükşehirlerin sosyo-ekonomik ve coğrafi özelliklerine göre değiştiğini; olumlu ve olumsuz yönlerinin bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Kanunun içeriğine ve hazırlanış sürecine dair farklı değerlendirmeler mevcuttur. Köylerin mahalleye dönüşüm süreci hakkında araştırmalar halen sürmekte olup, yasa koyucu, kanun sonrası ortaya çıkan sorunları gidermek için yeni düzenlemeler ve uygulamalar geliştirmektedir. Kırsal mahallelerde yaşayan bireylerin kanun öncesi ve sonrası döneme ilişkin değerlendirmeleri, düzenlemenin etkilerinin tespit edilmesinde kritik önemdedir. Bu bağlamda çalışma, 01.04.2024-30.04.2024 tarihleri arasında kırsal mahallelerde yürütülmüş olup, yerel yönetim hizmetleri bağlamında 6360 Sayılı Kanun'un uygulama sonuçlarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

4. 6360 SAYILI KANUN İLE MEVZUATTA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER VE ETKİLERİ

6360 Sayılı Kanun, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair yasa olarak 12 Kasım 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu düzenleme ile büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan il özel idareleri, belde belediyeleri ve köyler kaldırılmış, bu alanlar mahallenin bir parçası haline getirilmiştir. Kanun, büyükşehir belediyelerinin yetki alanlarını genişletirken, kırsal bölgelerin yönetiminde köklü değişiklikler meydana getirmiştir.

4.1. İl Özel İdarelerinin Kaldırılması

6360 Sayılı Kanun ile büyükşehir belediyesi sınırları içinde bulunan il özel idareleri kaldırılmıştır. İl özel idareleri, kırsal bölgelerde altyapı hizmetleri, eğitim, sağlık ve tarımsal kalkınma gibi konularda önemli görevler üstlenmekteydi. Ancak bu değişiklikle birlikte, büyükşehir belediyeleri kırsal alanlarda da hizmet sunmaktan sorumlu hale gelmiş, böylece tüm yetkiler yerel yönetimlere devredilmiştir.

Bu durum, kırsal bölgelerde hizmet sunumunda bazı yönetsel ve finansal sorunları beraberinde getirmiştir. İl özel idarelerinin yerel kalkınma projelerine sağladığı desteklerin kesilmesi, özellikle tarımsal üretim yapan kırsal nüfusun ihtiyaçlarını karşılamada zorluklara yol açmıştır.

4.2. Köylerin Mahalle Statüsüne Dönüştürülmesi

Kanunun en büyük değişikliklerinden biri, büyükşehir sınırları içinde kalan köylerin mahalle statüsüne dönüştürülmesidir. Bu dönüşümle birlikte:

- Köy tüzel kişiliği sona ermiş, köylere ait taşınmazlar ve mallar büyükşehir belediyelerine veya ilçe belediyelerine devredilmiştir.
- Köylerin yerel yönetim gelirleri ortadan kalkmış, önceden il özel idaresi veya köy bütçesiyle karşılanan hizmetler artık belediyeler tarafından sağlanmak zorunda kalmıştır.
- Muhtarlıklar sadece mahalle temsilciliği görevini üstlenmiş, ancak idari anlamda köylere özgü bağımsız karar alma yetkileri büyük ölçüde kısıtlanmıştır.

Bu değişiklik kırsal alanlarda bazı ekonomik ve sosyal dönüşümlere yol açmıştır. Tarımsal üretim yapan küçük üreticiler, kırsal alanların belediye yönetimine geçmesiyle birlikte artık kentsel düzenlemelere ve belediye vergilerine tabi olmuş, bu durum tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliği açısından bazı sıkıntıları beraberinde getirmiştir.

4.3. Belde Belediyelerinin Kapatılması

6360 Sayılı Kanun ile nüfusu 2.000'in altında kalan belde belediyeleri kapatılmış ve bu beldeler ilçe belediyelerine bağlanmıştır. Daha önce belde belediyesi olarak hizmet veren yerleşim yerleri, mahalle statüsüne dönüşmüş ve belediyelerin sunduğu yerel hizmetlerden yararlanmak için ilçe belediyelerine bağımlı hale gelmiştir.

Belde belediyelerinin kaldırılması ile, büyükşehir belediyelerine düşen hizmet yükü artmış, ancak hizmetin etkinliği konusunda bazı belirsizlikler ortaya çıkmıştır. Kapanan belde belediyelerinin bulunduğu bölgelerde, önceden hızlıca çözülebilen yerel sorunlar, artık daha büyük bir idari mekanizmaya taşınmak zorunda kalmıştır.

4.4. Büyükşehir Belediyelerinin Yetki Alanlarının Genişlemesi

6360 Sayılı Kanun ile büyükşehir belediyelerinin yetki sınırları, yalnızca il merkezi ile sınırlı olmaktan çıkmış ve tüm il sınırlarını kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bu değişiklikle birlikte:

- Büyükşehir belediyeleri kırsal mahallelere de hizmet götürmek zorunda kalmıştır.
- Yol, altyapı, su ve kanalizasyon hizmetleri büyükşehir belediyelerinin sorumluluğuna verilmiştir.
- İmar planlama yetkileri büyükşehir belediyelerine devredilmiş, kırsal alanların imara açılması süreci hızlanmıştır.

Bu düzenleme, kırsal alanların daha fazla kentsel dönüşüme maruz kalmasına ve kırsal yaşam tarzının değişmesine yol açmıştır. Özellikle tarım alanlarının kentsel gelişim baskısı altında kalması, küçük ölçekli tarım üreticileri açısından olumsuz sonuçlar doğurmuştur.

4.5. Yerel Yönetimlerin Finansal Yapısının Değişmesi

6360 Sayılı Kanun, belediyelerin gelir yapısında da önemli değişiklikler yapmıştır. Büyükşehir belediyeleri ve ilçe belediyeleri artık daha geniş bir coğrafi alanda hizmet sunmakla yükümlü hale gelmiş, ancak gelir kaynakları bu artan hizmet yüküne paralel olarak artırılmamıştır.

Köylerin mahalle statüsüne geçirilmesiyle birlikte, köylüler artık emlak vergisi, çevre temizlik vergisi gibi kentlere özgü vergilere tabi olmuştur. Ancak kırsal bölgelerde yaşayan nüfusun gelir düzeyi düşünüldüğünde, bu vergilendirme sistemi bazı sosyal ve ekonomik sıkıntılara yol açmıştır.

6360 Sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler, yerel yönetimlerin yapısını köklü bir şekilde dönüştürmüş, ancak bazı yapısal sorunları da beraberinde getirmiştir. Büyükşehir belediyelerinin yetki alanlarının genişlemesi, kırsal alanlarda hizmet sunumunda yeni bir dönemin başlangıcını işaret etse de il özel idarelerinin kaldırılması ve kırsal yönetimin merkezi belediyelere devredilmesi bazı sorunları da ortaya çıkarmıştır.

Özellikle köylerin mahalle statüsüne geçirilmesi, tarımsal üretimin geleceği, kırsal kalkınma politikaları ve yerinden yönetim ilkeleri açısından önemli tartışmaları beraberinde getirmiştir. Kırsal nüfusun ihtiyaçlarına uygun bir yönetim modelinin oluşturulması için merkezi yönetim ve yerel yönetimlerin iş birliği içinde çalışması gerekmektedir.

6360 Sayılı Kanun'un etkileri uzun vadede daha net ortaya çıkacak olsa da kırsal alanlarda sürdürülebilir kalkınma ve yerel yönetimlerin etkinliği açısından daha kapsayıcı ve bütüncül politikaların geliştirilmesi gerektiği açıktır.

5. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmada; Mersin İli, Tarsus ilçesinin kırsal mahalleleri araştırma sahasını oluşturmakta olup, kanunla tüzel kişilikleri kaldırılan köylere yeterli, verimli ve

ihtiyaç duyulan hizmetlerin getirilip getirilmediğinin, eski köy ve yeni kırsal mahalle arasındaki her bakımdan oluşan farklılıkların ve bunun yansımalarının, 6360 Sayılı Kanun'un uygulanmasının iyi işleyen veya aksayan yönlerinin tespit edilebilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler ışığında, 6360 Sayılı Büyükşehir Kanunu'nun kırsal mahallelere olan yansımaları, etkileri ve bu süreçte iyi işleyen ve aksayan yönleri üzerine genel bir değerlendirme yapılacaktır. Yasa koyucu, köylerin tüzel kişiliğinin kaldırılmasıyla kaybettikleri avantajlı konumu yeniden kazanmalarını sağlamak amacıyla yeni düzenlemeleri hayata geçirmeden önce kapsamlı bir literatür taraması yapmaktadır. Bu doğrultuda hazırlanan çalışma, kırsal mahallelere yönelik yapılan araştırmalar arasında yer almayı ve ilgili literatüre katkı sunmayı amaçlamaktadır. Kanunun kırsal mahalleler üzerindeki uzun vadeli etkilerini anlamak ve gelecekte uygulanabilecek politikalar için yol gösterici bir kaynak oluşturmak, çalışmanın temel hedefleri arasındadır.

6.YÖNTEM

6360 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanun'u ile mahalleye dönüştürülen köylerde, kanun sonrasında ortaya çıkan yeni durumun hizmetlere olan etkilerini inceleyen bu çalışmada, araştırmacı tarafından 5'li likert ölçeği yöntemine göre hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Anket sonucunda elde edilen veriler, SPSS (versiyon 22.0) istatistik programı aracılığıyla frekans analizi yapılarak yorumlanmıştır. Araştırma kapsamında bilimsel verilerin toplanması için iki farklı bölümden oluşan anket kullanılmıştır. Anket çalışması yüz yüze ve gönüllülük esasına göre, etik kuralları çerçevesinde yapılmıştır. Birinci bölümde beş farklı soru ile katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim, mahalledeki ikamet süreleri ve meslek sorularak veriler toplanmıştır. İkinci bölümde ise 11 soruluk anket formu kullanılmıştır. Anket uygulamaları isimsiz ve belirsiz olacak şekilde uygulanmış

olup çalışma sonunda anketler toplanmıştır. Anket çalışması sonucunda çeşitli verilere ulaşılmış, elde edilen verilerin ışığında yorumlamalar yapılmıştır.

7. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ

6360 sayılı Kanun'un 2014 yılında yürürlüğe girmesi sonucunda, Mersin İli Tarsus İlçesinde 129 köy ve 5 belde kapatılarak mahalleye dönüştürülmüştür. Kırsal bölgelerde bulunan bu mahallelerden imkânlar doğrultusunda ve zamanlamaya göre ulaşılabilen 20 mahallede anket çalışması yapılmıştır. Katılımcılara ilişkin veriler ve anket yapılan mahalleler aşağıda Tablo 1.'de belirtilmiştir.

Mahalleler	Tarsus Merkeze Uzaklığı
1- Ulaş	38,7 km
2- Koçmarlı Mah.	33,3 km
3- Karakütük	38 km
4- Çamalan	43 km
5- Kösebalcı	13 km
6- Topçu	25 km
7- Sıraköy	21 km
8- Beylice	34 km
9- Topaklı	31 km
10- Meşelik	27 km
11- Alibeyli	30 km
12- Çokak	36 km
13- Belen	31 km
14- Tepetaşpınar	36 km
15- Karadirlik	21 km
16- Pir Ömerli	32 km
17- Gülek	59 km

18- Yanık Kışla	31 km
19- Keşli	67 km
20- Hacıhamzalı	46 km

Tablo 1. Anket Yapılan Mahalleler

Tablo 1.'de görüldüğü üzere kırsal mahallelerin, Tarsus İlçe Merkezine olan mesafesi en yakını 21 km, en uzakta bulunanıysa 67 km 'dir. Mersin Büyükşehir ve Tarsus Belediyesinin bahse konu mesafelerde bulunan kırsal mahallelere hizmet götürmekte olması ekonomik ve lojistik anlamında ciddi maliyetlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin sahip olduğu maddi kaynaklar, istihdam ettiği personel sayısı ve kırsal bölgelere hizmet götürmek için kullanacağı makineler göz önüne alındığında, sayısal olarak çok fazla mahalle olması ve aynı zamanda uzak mesafede bulunması, götürülecek hizmetin verimliliğini tartışılır hale getirmektedir. Kırsal mahallelerin coğrafi olarak zorlu koşullara sahip olması da başlı başına farklı problemlerin ortaya çıkmasına da sebep olmaktadır. İl Özel İdarelerinin köylere götüreceği hizmet konusunda, işleyişi belirlenmiş bir süreç, yetişmiş personel ve işe uygun makineleri bulunmaktayken, 6360 Sayılı Kanun sonrasında büyükşehir ve ilçe belediyeleri bahse konu bütün konuları yeniden hazırlamak zorunda kalmıştır. Belediyelerin imkanları dahilinde oluşturulan hizmet birimleri ve teçhizatlarıyla, kentlerle birlikte benzer ve kırsal mahallerin özelliklerine uygun hizmetleri gerçekleştirmesi çok zorlu süreçleri kapsamaktadır.

8. ARAŞTIRMANIN KATILIMCILARI

Araştırmının katılımcıları; Ulaş, Koçmarlı, Karakütük, Çamalan, Kösebalcı, Topçu, Sıraköy, Beylice, Topaklı, Meşelik, Alibeyli, Çokak, Belen, Tepetaşpınar, Karadirlik, Pir Ömerli, Gülek, Yanık Kışla, Keşli, Hacıhamzalı mahallelerinde yaşayanlardır. Mahalle sakinleri ile 01.04.2024 ile 30.04.2024 tarihleri arasında görüşülerek anket formlarını doldurmaları sağlanmıştır. Anket katılımcılarının

belirlenmesinde, kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Malhotra, 2004: 321, Aaker vd., 2007: 394, Zikmund, 1997: 428).

Örnekleme yönteminin tespit edilmesindeki kolaylığın sebebi; isimleri sayılan mahalle muhtarlarıyla telefon ile yaklaşık olarak 10’ar dakika görüşülerek anket çalışması yapmak istediğimiz belirtilmiş, anket çalışmasının amacı ve neden yapıldığı hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Konuşma sonunda muhtarların anketlere yardımcı olacaklarını ve mahalle sakinleriyle anket çalışması yapmamızda herhangi bir sorun olmayacağı belirtmeleri üzerine, bahse konu tarihler arasında her gün bir mahalleye gidilerek anket formları mahalle sakinlerine doldurtulmuştur.

9. ARAŞTIRMANIN VERİLERİNİN TOPLANMASI

Araştırma verilerinin toplanmasında ilk aşamada; “Köylerin Mahalleye Dönüştürülmesinin Kırsal Alanlara Yansıması: Tarsus Kırsal Mahalleri Örneği” makalesine uygun olarak, “Köy ve Kırsal Mahalle” başlıkları oluşturulmuş, ikinci olarak; araştırma konusunda yetkin olan ve konuya hâkim profesör ve uzmanlara sunulmak üzere, araştırma konusuyla ilgili olarak 35 soru oluşturulmuştur. Üçüncü aşamada; oluşturulan sorular 8 uzman ve profesörün görüşlerine sunulmuştur. Dördüncü olarak; uzmanların belirttiği noktalara uygun biçimde sorular yeniden gözden geçirilmiş, en son aşamada soru sayısı 11’e indirilerek oldukça kapsamlı hale getirilmiştir. Bütün bu çalışmalar sonrasında, verilerin toplanmasını en iyi biçimde sağlayabilecek sorular ortaya çıkmıştır. Anket sorularının basılı olduğu formlar, yüz yüze görüşme yapılan mahalle sakinlerine doldurmaları için verilmiş ve ortalama olarak 15 dakika sonra doldurulan formlar teslim alınmıştır.

10. ARAŞTIRMANIN VERİLERİNİN TOPLANMASI SÜRECİ

Araştırmacı; yukarıda isimleri belirtilen mahallelerden her gün birisine giderek, daha önceden telefon irtibatı kurulan mahalle muhtarlarına ulaşılmıştır. Kısa bir konuşma sonrasında, muhtarlarla birlikte mahalle sakinlerinin bulunduğu kahvehane, mahalle merkezi veya evlerinin önlerine gidilmiştir. Mahalle sakinleri ile yüz yüze görüşülerek yaklaşık olarak 15 dakika anket çalışması hakkında bilgi verilmiştir. Gönüllü olur formunu mahalle sakinlerine imzalamaları için uzatıldığında, imzalamak istememişler veya gerek olmadığını belirtmişlerdir. Konuşmalardan sonra anket formunu dolduran katılımcılardan formlar, elden teslim alınarak muhafaza edilmiştir. Bu şekilde, araştırmanın verilerinin toplanması aşaması başarıyla sonlandırılmıştır.

11. BULGULAR

11.1. Verilerin Analiz Yöntemi

Araştırma kapsamında yapılan anketlerden elde edilen veriler, IBM SPSS veri analiz paket programı kullanılarak anlamlı bilimsel çıktılar haline getirilmiştir. Anket Kapsamında 193 katılımcıdan alınan veriler, SPSS programına işlenerek normal dağılıma uygunluğunun tespiti, Kolmogorov- Smirnov testi ile yürütülmüştür (Özdamar, 2003). Bulgular verilerin normal dağılmadığını göstermiştir ($D(193) = .001$; $p > .05$). Ayrıca yapılan tüm uygulamaların tutarlılık ve doğruluk açısından Cronbach Alpha sayısı hesaplanarak değerlendirilmiş ve Tablo 4. 'de gösterilmiştir.

	Kolmogorov-Smirnov (Özdamar, 2003)		
	İstatistik	N	Anlamlılık (p)
ANKT_ORTALAMA	,090	193	,001

Tablo 2. Normallik Testi

11.2. Demografik Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan bireylerin demografik özelliklerine ait verileri tespit etmek amacı ile tanımlayıcı istatistik analizi yapılmış, sonuçları Tablo 3. 'de açıklanmıştır.

Değişken	Tür	F	Yüzde (%)
Cinsiyet	KADIN	41	20,5
	ERKEK	152	76,0
Yaş Durumu	20 YAŞ ALTI	4	2,0
	20-30	19	9,5
	30-40	37	18,5
	40-50	88	44,0
	50-60	41	20,5
	60 ÜZERİ	4	2,0
Eğitim Durumu	İLKOKUL	3	1,5
	ORTAOKUL	35	17,5
	LİSE	140	70,0
	ÖN LİSANS	14	7,0
	LİSANS	1	0,5
	YÜKSEK LİSANS	0	0
	VE ÜZERİ	0	0
Mahallede İkamet Süresi	0-5 yıl	1	0,5
	6-10 Yıl	2	1,0
	10-15 Yıl	41	20,5
	20 Yıl ve Üzeri	148	74,0
Meslek	Tarım ve Hayvancılık	193	96,5

Tablo 3. Demografik Veriler

Tablo 3. incelendiğinde araştırmaya katılan bireylerden; %20,5'i kadın, %76,0'ı erkek katılımcılardan oluştuğu, bu katılımcıların %2,0'sinin 20 yaş altında olduğu, %9,5'nin 20-30 yaş aralığında olduğu, %18,5'nin 30-40 yaş arasında olduğu,

%44,0'ünün 40-50 yaş aralığında olduğu, %20,5'nin 50-60 yaş arasında olduğu ve %2,0'nin 60 yaş ve üstü olduğu tespit edilmiştir. Eğitim durumlarına bakıldığında ise %1,5 oranında ilkokul, %17,5 ortaokul, %70,0 oranında lise, %7,0 oranında ön lisans ve %0,5 oranında lisans mezunu olduğu anlaşılmıştır. Son olarak mahallede ikamet sürelerine bakıldığında, %0,5 oranında 0-5 yıl arasında, %1,0 oranında 6-10 yıl arasında, %20,5 oranında 10-15 yıl arasında ve %74,0 oranında 20 yıl ve üzeri şeklinde ikamet ettikleri ve katılımcıların tamamının, tarım-hayvancılık ile ilgili meslek sahibi olduğu tespit edilmiştir.

11.3. Güvenirlik Analizi

Araştırmada kullanılan anket sorularının iç tutarlılığını incelemek amacıyla Cronbach's Alfa test değerleri hesaplanarak, yürütülen analizin güvenirliliği incelenmiştir. Analiz sonucunda, anket sorularının Cronbach's Alfa değeri 0,761 olarak bulunmuştur.

Araştırmalarda kullanılan anketlerin güvenirlilik olarak tespit edilebilmesi için Cronbach's Alfa değerinin 0,61 – 0,80 arasında, çok güvenilir olarak tespit edilebilmesi için 0,81-0,100 olması gerekmektedir (Özdamar, 2003). Bu araştırma sonucunun tanımlanmasına göre araştırmada kullanılan anket sonuçları, güvenilir olarak tespit edilmiş ve Tablo 4.'te belirtilmiştir.

Güvenirlik İstatistiği	
Cronbach's Alpha	Soru Sayısı
,761	11

Tablo 4. Güvenirlik İstatistiği

11.4. Tanımlayıcı İstatistikler

Araştırmada kullanılan anket sorularının tanımlayıcı istatistikleri verilmiştir. Kullanılan ankette 5'li likert ölçeği kullanılarak, ankette bireylerin katılma

derecelerine göre 1: Hiç katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum ve 5: Kesinlikle Katılıyorum şeklinde yanıtlamaları istenmektedir. Değerlendirme yapılırken, ortalama aralığı 1.00 – 1.79 arası çok düşük, 1.80-2,59 düşük, 2,60-3,39 orta, 3,40-4,19 yüksek ve 4,20-5,00 çok yüksek olarak kabul edilebilir aralıklar olarak belirlenmiştir (Özdamar, 2003: 32). Verilerin analizi sonucunda, anket sorularının istatistiklerinin sonuçları Tablo 5.'te belirtilmiştir.

Tanımlayıcı İstatistikler			
Anket Sorusu	Katılımcı Sayısı	Ortalama	Standart Sapma
1-Köyümüz mahalleye dönüştükten sonra alt yapı ve ulaşım hizmetleri artmıştır.	193	4,4560	,52972
2-Köyümüz mahalle olduktan sonra hizmet sunumu daha kaliteli hale gelmiştir.	193	4,2850	,56516
3-Köyümüzün mahalleye dönüşmesiyle birlikte sosyal, kültürel ve ekonomik yaşama dair olumlu gelişmeler yaşanmaktadır.	193	3,6477	,54982
4-Köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştükten Mersin'in bütün imkânlarında yararlanma imkânınız artmıştır.	193	3,6166	,57567
5-Köyümüz mahalleye dönüştükten sonra tarımsal üretimde ve hayvancılık alanlarında iyileşmeler yaşanmaktadır.	193	1,7708	,86804
6-Köyümüze yönelik bir sorun olduğunda sorunlarınızı ilgili kurumlara rahatlıkla iletişim kurabilmekteyim.	193	3,7187	,55490
7-Köyümüze yönelik büyükşehir belediyesi hizmetleri yeterli bulmaktayım.	193	3,4870	,50113

8-Köyümüzün sorunlarıyla ilçe ve büyükşehir belediyesinin yeterince ilgilendiğini düşünmekteyim.	193	3,5000	,51164
9-Köyümüzün büyükşehir belediyesinde yeterince temsil edildiğini düşünüyorum.	193	3,4688	,53079
10-Köyümüzün mahalleye dönüşmesinin, köy içindeki imar çalışmaları, köyün nüfusunun artması ve köyün ortak mülkiyetlerinin korunması açısından olumlu olduğunu düşünmekteyim.	193	2,7760	,57600
11-Köyümüz mahalleye dönüştükten sonra, gelirlerimizin artmasına yönelik yeni yatırımların yapılmıştır.	193	1,9482	,88824

Tablo 5. Anket Sorularının İstatistiki Sonuçları

11.5. Cevapların Yüzdelik Olarak İncelenmesi

Katılımcıların sorulara verdiği cevapları incelemek amacıyla yüzdelikleri hesaplanmış olup Tablo 6.'da gösterilmiştir.

Soru			Sıklık Sayısı	Yüzdelik
1- Köyümüz mahalleye dönüştükten sonra alt yapı ve ulaşım hizmetleri artmıştır.	Veri	3,00	3	1,5
		4,00	99	49,5
		5,00	91	45,5
		Toplam	193	96,5
	Kayıp veri	9,00	7	3,5
2-Köyümüz mahalle olduktan sonra hizmet sunumu daha kaliteli hale gelmiştir.	Veri	3,00	11	5,5
		4,00	116	58,0
		5,00	66	33,0

		Toplam	193	96,5
	Kayıp veri	9,00	7	3,5
3-Köyümüzün mahalleye dönüşmesiyle birlikte sosyal, kültürel ve ekonomik yaşama dair olumlu gelişmeler yaşanmaktadır.	Veri	3,00	75	37,5
		4,00	111	55,5
		5,00	7	3,5
		Toplam	193	96,5
	Kayıp veri	9,00	7	3,5
4-Köy tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştükten Mersin'in bütün imkânlarında yararlanma imkânınız artmıştır.	Veri	1,00	1	,5
		2,00	3	1,5
		3,00	68	34,0
		4,00	118	59,0
		5,00	3	1,5
		Toplam	193	96,5
	Kayıp veri	9,00	7	3,5
5-Köyümüz mahalleye dönüştükten sonra tarımsal üretimde ve hayvancılık alanlarında iyileşmeler yaşanmaktadır.	Veri	1,00	89	44,0
		2,00	71	35,5
		3,00	22	11,0
		4,00	11	5,5
		Toplam	193	96,0
	Kayıp veri	9,00	8	4,0
6-Köyümüze yönelik bir sorun olduğunda sorunlarınızı ilgili	Veri	1,00	2	1,0
		2,00	3	1,5
		3,00	43	21,5

kurumlara rahatlıkla iletişim kurabilmekteyim.		4,00	144	71,5
		5,00	1	,5
		Toplam	193	96,0
	Kayıp veri	9,00	8	4,0
7-Köyümüze yönelik büyükşehir belediyesi hizmetleri yeterli bulmaktayım.	Veri	3,00	99	49,5
		4,00	94	47,0
		Toplam	193	96,5
	Kayıp veri	9,00	7	3,5
8-Köyümüzün sorunlarıyla ilçe ve büyükşehir belediyesinin yeterince ilgilendiğini düşünmekteyim.	Veri	2,00	1	,5
		3,00	94	47,0
		4,00	97	48,5
		Toplam	193	96,0
	Kayıp veri	9,00	8	4,0
9-Köyümüzün büyükşehir belediyesinde yeterince temsil edildiğini düşünüyorum.	Veri	2,00	3	1,5
		3,00	97	48,0
		4,00	93	46,5
		Toplam	193	96,0
	Kayıp veri	9,00	8	4,0
10-Köyümüzün mahalleye dönüşmesinin, köy içindeki imar çalışmaları, köyün nüfusunun artması ve köyün ortak mülkiyetlerinin	Veri	1,00	1	,5
		2,00	55	27,5
		3,00	123	61,0
		4,00	14	7,0
		Toplam	193	96,0

korunması açısından olumlu olduğunu düşünmekteyim.	Kayıp veri	9,00	8	4,0
11-Köyümüz mahalleye dönüştükten sonra, gelirlerimizin artmasına yönelik yeni yatırımların yapılmıştır.	Veri	1,00	75	37,5
		2,00	59	29,5
		3,00	53	26,5
		4,00	6	3,0
		Toplam	193	96,5
	Kayıp veri	9,00	7	3,5

Tablo 6. Cevapların Yüzdelik Dilimleri

Tablo 6 incelendiğinde, soru 1, 2, 7 ve 3'e katılımcıların %96,5'i 3 puan ve üstü; soru 4 ve 9'a katılımcıların %94,5'i 3 puan ve üstü; soru 5'e katılımcılardan 3 ve 4 puan veren toplamda katılım sağlayan bireylerin %16,5'ini oluşturduğu; soru 6'ya katılımcıların %93,5'i 3 puan ve üstü; soru 8'e katılımcıların %95,5'i 3 puan ve üstü; soru 10'a katılımcıların %68 3 puan ve üstü ve soru 11'e katılımcıların %29,5'inin 3 puan ve üstü şeklinde işaretlediği tespit edilmiştir.

12. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma, 6360 Sayılı Kanun'un uygulanmaya başlanmasıyla kırsal mahallelere yeterli hizmetin sağlanıp sağlanmadığını incelemektedir. Çalışma sahasını Mersin İli Tarsus ilçesinin kırsal mahalleleri oluşturmuş; tüzel kişiliği kaldırılan köylerde sunulan hizmetlerin yeterliliği, verimliliği ve yeni kırsal mahalle statüsünün yansımaları değerlendirilmiştir. Öncelikle literatür taraması yapılarak anket formu hazırlanmış, SPSS ile analiz edilen veriler üzerinden kanunun 10 yıllık etkisi belirlenmiştir.

Katılımcıların %96,5'i mahalleye dönüşüm sonrası altyapı ve ulaşım hizmetlerinin arttığını, hizmet sunumunun daha kaliteli ve yeterli olduğunu, sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamda olumlu gelişmeler yaşandığını belirtmiştir. %94,5'i Mersin'in imkânlarından yararlanma oranlarının arttığını ve büyükşehir belediyesinde yeterince temsil edildiklerini ifade etmiştir. Mersin Büyükşehir ve Tarsus Belediyelerinin aynı siyasi partiden olması ve altyapı-ulaşım yatırımlarında koordineli hareket etmesi bu sonucu desteklemiştir.

Türkiye'nin coğrafi özellikleri gereği kentlerle kırsal alanlar arasındaki uzaklık ve engebeler, kanun sonrası büyükşehir belediyelerinin hizmet götürmesinde zorluk yaratmaktadır. Geçmişte köylerin kendi bütçesi veya il özel idareleriyle sağlanan hizmetler, artık bütçesi sınırlı büyükşehir belediyeleri tarafından karşılanmaya çalışılmaktadır. Bazı belediyeler kırsal alanlara hızlı ve etkin hizmet ulaştırmada güçlük çekmektedir (Tuncer ve Bakırcı, 2020:84).

Katılımcıların %93,5'i sorunlarını ilgili kurumlarla rahatça iletebildiklerini, %95,5'i ise belediyelerin ilgilendiğini belirtmiştir. Mersin Büyükşehir'in TEKSİN uygulaması ve ilçe belediyelerinin irtibat noktaları, vatandaş-belediye iletişimini güçlendirmiştir.

Araştırmaya göre, 6360 Sayılı Kanun yerelde merkezileşmeyi artırmış, halkın karar süreçlerine katılımını azaltmıştır. Muhtarlar, hizmet taleplerini iletmede daha karmaşık süreçlerle karşılaşmıştır (Ünal ve Tanrıvermiş, 2018:42).

Katılımcıların %68'i köylerin mahalleye dönüşümünü imar, nüfus artışı ve ortak mülkiyet açısından olumlu görmektedir. Kanun sonrası kırsal araziler imara açılmış, kente yakın mahallelere lüks villalar yapılmıştır. 7254 Sayılı Kanun ile sağlanan vergi ve hizmet avantajları kentlilerin kırsala taşınmasını hızlandırmıştır. Bu durum tarım arazilerinin değerlendirilmesine ve satılmasına yol açmıştır. Su

kaynakları havuz kullanımı nedeniyle yetersiz hale gelirken, köy yollarında lüks araç-traktör trafiği sorun yaratmıştır.

Kırsal mahallelerde kentlilerin arazi satın alması hızlı yapılaşmayı tetiklemiş, ortak mülkiyetler el değiştirmiştir (Kavuncu, 2023:620-621). Tarımsal üretimde iyileşme oranının sadece %16,5 olması, belediyelerin bu alandaki katkısının sınırlı kaldığını göstermektedir. Tarım ve hayvancılıkta kalıcı iyileşme için merkezi ve yerel yönetimlerin iş birliği gereklidir.

Merkezi hükümetin hibe ve destekleri artırması, girdi maliyetlerini düşürmesi, üreticiyi teşvik edici önlemler alması hayati önem taşımaktadır. Belediyelerin sosyal belediyecilik kapsamında yürüttüğü çalışmalar ancak sınırlı katkı sağlayabilir. Mazot, gübre, ilaç fiyatlarının yüksekliği, tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesi, genç nüfusun tarımdan uzaklaşması üretimi azaltmaktadır. Bu sorunların aşılması için kapsamlı destekler ve bütüncül politikalar gereklidir.

Katılımcıların %29,5'i mahalleye dönüşüm sonrası yeni yatırımların gelirlerini artırdığını belirtmiştir. Ancak bu oran, yatırımların yeterli olmadığını göstermektedir. Bunun nedenleri; anket örnekleminin sınırlılığı, yatırımların belirli bölgelerde yoğunlaşması, yatırımların altyapı odaklı olup doğrudan gelir artırmaması, istihdam etkisinin düşük olması, gelir artışının sürdürülebilir olmaması ve merkezi-yerel yönetim koordinasyon eksikliğidir.

TEKSİN raporları, Mersin Büyükşehir ve Tarsus Belediyelerinin kırsal mahallelerin özelliklerine uygun turizm ve tarım projeleri hayata geçirdiğini göstermektedir. Yöresel ürünlerin tanıtımı, turistik mekânların restorasyonu ve coğrafi özelliklerin reklamı ile ek gelir sağlanmaya çalışılmıştır. Ancak 6360 Sayılı Kanun, kentsel tarım konusunda net bir çerçeve sunmamaktadır. Kentten kırsala göç, tarımsal üretimi artırmaktan çok kent yaşamını kırsala taşımaktadır (Suiçmez, 2019:29-63).

Köylerin mahalle statüsüne geçmesiyle yerel yönetimlerin tarımsal kalkınmada belirleyici rol üstlenmesi beklenirken, mevcut düzenlemeler bu süreci desteklememektedir. Strateji eksikliği, küçük üreticilerin azalmasına ve kırsal üretimin düşmesine yol açabilir.

Sonuç olarak; araştırma bulguları, köylerin mahalleye dönüşümüyle altyapı ve ulaşım hizmetlerinin arttığını, hizmet kalitesinin yükseldiğini, temsil ve ulaşılabilirliğin güçlendiğini göstermektedir. Ancak tarımsal üretim ve hayvancılıkta belirgin bir iyileşme sağlanamamış, gelir artırıcı yatırımlar yetersiz kalmıştır. Büyükşehir belediyelerinin sorumluluk alanı genişlerken bütçeler yetersiz kalmış, uygulamada aksaklıklar yaşanmıştır.

Kırsal mahalleler hâlen köy özelliklerini korumaktadır. Tarımsal ve hayvansal üretimin devamı, ulusal ölçekte stratejik bir hedef olmalıdır. Üretimden vazgeçilmesi telafisi güç zararlara yol açabilir. Mazot fiyatlarının düşürülmesi, kooperatifçiliğin desteklenmesi, ürünlerin kârlı fiyatlarla alımı, hayvancılık maliyetlerinin azaltılması üretimi teşvik edecektir. Bu kapsamda sosyal, ekonomik ve hukuki tedbirler alınmalı; kırsal kapasiteyi artırıcı projeler hayata geçirilmelidir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarın bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek/Finansman Bilgileri:

Yazar bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Etik Kurul Kararı:

Bu araştırma, Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler, Bilimsel Araştırma Etik Kurulundan alınan 11.11.2021 tarihli ve 12/11/2021-E.107805 sayılı izinle yürütülmüştür.

KAYNAKÇA

- Aaker, D.A., Kumar, V. & Day, G.S., (2007). Marketing Research, 9. Edition, John Wiley & Sons, Danvers.
- Adıgüzel, Ş. ve M. Tek, (2014). “6360 Sayılı Yasa ve Türkiye’nin Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Değişim: Hatay Örneği”. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 23(3), 73-102.
- Akduman, E. ve O. V. Alıcı. (2024). “Kırsal Mahallelere Sunulan Yerel Hizmetlerin Değerlendirilmesi: Kumru İlçesi Örneği”. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, 33(1), 77-102.
- Arıkboğa, E. (2013). “Geçmişten Geleceğe Büyükşehir Belediye Modeli”. Yerel Politikalar Akademik Araştırma ve Düşünce Dergisi, (3), 48-96.
- Atik, E., ve Genç, F. N. (2023). 6360 Sayılı Kanun’un Hizmet Verimliliğine Etkisi: Acıpayam (Denizli) Mahalleleri Örneği. Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi, 6(2), 301-317.
- Ayyıldız, M., A. Çiçek ve B. Ayyıldız. (2016). “6360 Sayılı Büyükşehir Yasasının Kırsal Kesime Olası Etkileri”. Nevşehir Bilim ve Teknoloji Dergisi TARGİD, Özel Sayı, 280-285.

- Belli, A. ve A. Aydın. (2017). "6360 Sayılı Kanun ve Yerelde Merkezileşme". International Journal of Social Science, 55(2), 401-413.
- Çolak, Ç. D. (2017). "6360 Sayılı Kanun'un Büyükşehir İlçe Belediye Başkanlığı Seçimlerine Etkileri: Trabzon Örneği." International Journal of Economic and Administrative Studies, (18), 317-338.
- Daşçı, S. (2016). 6360 Sayılı Yasanın Kamu Hizmetlerinin Sunumuna Etkisi: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Demirkaya, Y. ve M. Koç. (2017). "6360 Sayılı Kanun ile Birlikte Mahallede Dönüşen Köylerde Değişimin Katılım Açısından Muhtarlığa Etkisi: Menteşe ve Seydikemer İlçeleri Üzerinden Bir Değerlendirme". Strategic Public Management Journal, 3(6), 124-149.
- Erat, V. (2016). "Mahalli İdare Birimi Olarak Köyler ve 6360 Sayılı Yasanın Etkileri." Beu Akademik İzdüşüm/Academic Projection, 1(1), 87-98.
- Göçer, H. (2016). 6360 Sayılı Kanun ile Büyükşehir Sınırları İçerisinde Kalan Köylerde Yapılacak Yapılarda Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Gözler, K. (2013). "6360 Sayılı Kanun Hakkında Eleştiriler: Yirmi Dokuz İlde İl Özel İdareleri ve Köylerin Kaldırılması ve İlçe Belediyelerinin Büyükşehir İlçe Belediyesi Haline Dönüştürülmesi Anayasamıza Uygun mudur?". Legal Hukuk Dergisi, 11(122), 37-82.
- Gözüaçık, H. (2014). 5393 ve 6360 Sayılı Kanunların Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Kapsamında Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Gürbüz, H. (2020). Kalkınmanın Ulusaldan Yerele Kaymasının Mekânı Olarak Kentlerde Sürdürülebilir Kalkınma: Gaziantep Örneği. Doktora Tezi, Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

<https://bulutistan.com/blog/spss-nedir-nasil-kullanilir-spss-programi-ne-ise-yarar/> Erişim Tarihi, 06.04.2024

<https://tr.surveymonkey.com/mp/likert-scale/> Erişim Tarihi, 08.04.2024

İzci, F. ve M. Turan. (2013). “Türkiye’de Büyükşehir Belediyesi Sistemi ve 6360 Sayılı Yasa ile Büyükşehir Belediyesi Sisteminde Meydana Gelen Değişimler: Van Örneği”. SDÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 117-152.

Karasu, M. A. (2014). “Şanlıurfa’da Kentsel Gelişme ve 6360 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu.” Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(Özel Sayı), 178-193.

Kavuncu, A. (2023). Türk Yerel Yönetim Yapısında Kırsal Mahallelerin Sorunları, İdealkent, 15(41), Ss. 606-629.

Kılıç, Ö. ve S. İpek. (2022). “Kırsal Mahalle: Büyükşehirlerde Tekrar Köye Dönüş mü?” Troy Academy, 7(1), 1-16,

Koç, M. (2018). 6360 Sayılı Kanun’un Mahalleye Dönüşen Köylerde Muhtarlığa Etkisi (Muğla Deneyimi). Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Köy Kanunu (1924). Resmî Gazete, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.442.pdf>

- Malhotra, N. K. (2004). *Marketing Research an Applied Orientation*, 4. Edition, Pearson Prentice Hall, New Jersey.
- Namlı, M. Y. (2019). 6360 Sayılı Kanun Sonrasında Büyükşehir Belediyelerinde Oluşturulan Kırsal Alan Yönetim Birimleri: Konya Büyükşehir Belediyesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özdamar, K. (2003). *Modern Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Eskişehir: Kaan Kitapevi.
- Özyavuz, M. ve E. E. Şişman. (2014). “Büyükşehir: Tekirdağ”. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(Özel Sayı), 194-217.
- Sönmez, M. (2019). Tarımda Gerileme ve Köy Mekânına Yansıması, Yitirilen Köyler ve Dönüşen Peyzaj: Türkiye Kırsalının Geleceği, st 2019/3.
- Suiçmez, R. B. (2019). Kalmayan Köylü ve Yok Olan Küçük Çiftçi ile Ülkemizde Tarımsal Üretim Artırılarak Kırsal Kalkınma Başarılabilir mi? Yitirilen Köyler ve Dönüşen Peyzaj: Türkiye Kırsalının Geleceği, 29-63.
- Şabu, N. (2021). Erciş ve Gevaş İlçe Belediyesi Sınırları İçerisinde Görev Yapan Muhtarların 6360 Sayılı Kanun’un Kırsal Kesimdeki Etkileri Üzerine Algılarının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- T.C. Resmî Gazete. (2012). 25531, 23.07.2004. 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, T.C. Resmî Gazete, 28489, 6.12.2012.

Tuncer, B. ve Bakırcı, M. (2020). 6360 sayılı büyükşehir yasasının Türkiye'nin kırsal yerleşim düzenine mevcut ve muhtemel etkileri: Konya örneği. *Türk Coğrafya Dergisi* (74), 75-85.

Ünal, A. ve Tanrıvermiş, H. (2018). 6360 Sayılı Kanun ve Zorunlu Kentleşme, *Çyyd*, Cilt 27, Sayı 2, S. 1-44.

Yılmaz, R. (2023). 6360 Sayılı Kanun ile Köyden Mahalleye Dönüşen Yerleşmelerdeki Hizmet Değişimi: Çarşamba Örneği. Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Karabük.

Zikmund, W. G. (1997). *Business Research Methods*, 5. Edition, *The Dryden Press*, Orlando.

EXTENDED ABSTRACT

Entrance

The laws regarding metropolitan municipalities and local governments, which were finalized with Law No. 6360, have been renewed since the past to suit the conditions of the day and the needs of constantly growing cities. Law No. 6360 on the Establishment of Metropolitan Municipalities in Fourteen Provinces and Twenty-Seven Districts and Amending Certain Laws and Decree Laws, which began to be implemented in 2014, has made comprehensive changes in local governments and the service areas of metropolitan municipalities.

Research Method

In this study, which examines the effects of the new situation that emerged after the law on the services in the villages that were converted into neighborhoods with the Metropolitan Municipality Law No. 6360, a survey form prepared by the researcher according to the 5-point Likert scale method was used. The data

obtained because of the survey were interpreted by frequency analysis through the SPSS (version 22.0) statistical program. Within the scope of the research, a two-part survey was used to collect scientific data.

Village

Villages, the smallest administrative unit of our local government system; During the Ottoman Empire, which had its own property, executive body and parliament, and had the authority to impose sanctions and collect taxes, the 1864 Provincial Regulations stated that the provinces are places where people live together in a small settlement, earn income from animal husbandry and agricultural production, and experience intense feelings of togetherness and solidarity.

Rural District

30 metropolitan municipalities were added to the Metropolitan Municipality Law No. 5216 to solve the problems that arose by terminating the legal entities of the villages within the borders of the city with Law No. 6360 on the Establishment of Metropolitan Municipalities in Fourteen Provinces and Twenty-Seven Districts and Amending Certain Laws and Decree Laws. With an article and the Rural Neighborhood and Rural Settled Area Regulation dated April 15, 2021, rural neighborhoods were included among the local government units.

Purpose of Research

In this study, Literature on whether adequate, efficient and needed services were brought to the villages whose legal entities were abolished by law, the differences between the old village and the new rural neighborhood and its reflections, before implementing new practices and laws to regain the advantageous position lost because of the abolition of the legal personality of the villages.

Sample of Research

As a result of Law No. 6360 coming into force in 2014, 129 villages and 5 towns in Tarsus District of Mersin Province were closed and turned into neighborhoods. A survey was conducted in 20 neighborhoods in rural areas that could be reached according to the means and timing.

Participants of the Study

Participants of the research; Ulaş, Koçmarlı, Karakütük, Çamalan, Kösebalcı, Topçu, Sıraköy, Beylice, Topaklı, Meşelik, Alibeyli, they live in Çokak, Belen,

Tepetaşpınar, Karadirlik, Pir Ömerli, Gülek, Yanık Kışla, Keşli, Hacıhamzalı neighborhoods.

Collection of Research Data

In the first stage of data collection, the article titled "Reflection of the Transformation of Villages into Neighborhoods on Rural Areas: The Example of Tarsus Rural Neighborhoods" and the headings "Village and Rural Neighborhoods" were created; 35 questions created about the research were presented to 8 professors and experts who were competent and knowledgeable about the subject in the third stage. Fourthly, the questions were reviewed in line with the opinions of experts, and in the final stage, the number of questions was reduced to 11 and made more comprehensive.

Research Data Collection Process

Researcher: We went to one of the neighborhoods mentioned above every day and reached the neighborhood headmen who had previously been contacted by phone. Neighborhood residents were interviewed face to face and information was given about the survey for approximately 15 minutes.

Findings

Data Analysis Method

The data obtained from the surveys were transformed into meaningful scientific outputs using the IBM SPSS data analysis package program. The data received from 193 participants were processed into the SPSS program and their suitability for normal distribution was determined using the Kolmogorov-Smirnov (Özdamar, 2003) test.

Reliability Analysis

Descriptive statistical analysis was conducted to determine the data regarding the demographic characteristics of the individuals participating in the research. 20.5% of the participants were female and 76.0% were male, 2% of these participants were under the age of 20, 9.5% were between the ages of 20-30, 18.5% were over 30 years old. It was determined that they were between 40 years of age, 44.0% were between 40-50 years of age, 20.5% were between 50-60 years of age, and 2.0% were 60 years of age and above. When looking at their educational status, it was understood that 1.5% were primary school graduates, 17.5% were secondary school graduates, 70.0% were high school graduates, 7.0% were associate degree graduates and 0.5% were undergraduate graduates. Finally, when we look at the duration of residence in the neighborhood, 0.5% is between 0-5 years, 1.0% is between 6-10 years, 20.5% is between 10-15 years

and 74.0% is 20 years and over. It was determined that they resided, and all the participants had a profession related to agriculture and livestock.

Reliability Analysis

To examine the internal consistency of the survey questions used in the research, the reliability of the analysis was examined by calculating Cronbach's Alpha test values, and the Cronbach's Alpha value of the survey questions was found to be 0.761.

Examining the Answers in Percentage

When Table 6 is examined, 96.5% of the participants scored 3 points and above for questions 1, 2, 7 and 3; 94.5% of the participants scored 3 points and above for questions 4 and 9; Participants gave 3 and 4 points to question 5, making up 16.5% of the total participants; 93.5% of the participants scored 3 points and above for question 6; 95.5% of the participants scored 3 points and above for question 8; It was determined that 68% of the participants marked question 10 as 3 points and above, and 29.5% of the participants marked question 11 as 3 points and above.